

Előzetési feltételek:
(Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva)
Egész évre 10 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes számú kiegészítés:
Hirdetmények díja:
6-hasábos példány egyszeri hirdetésnél 12.
Kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
A nyilatkozó példány 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadhatók a kiadóhivatalon kívül egyedül Haasenstein és Vogler hirdetésfelvételi hivatalában Budapesten: Dorottya-utca 3. sz. 1. em. Bécs: Wallischgasse 10. sz. Prága: Graben 97.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Bélváros, kalap-u. 15. sz. 1. em.
A lap mellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőséghez intéendő. — Bérmentelen levelek csak ismert kezekről fogadhatók el. — Kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Bélváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Kerész József könyvnyomdai irodája), hova a lap anyagi részét illető közlemények (előzetési pénzek, hirdetések, kiadás körüli panaszok) intéendőek.

Ujév napján.

Az 1873-iki december hó 11-én alakult országgyűlési középpárt hírlapi közlege mai számmal lép legelőször az olvasó közönség elé.

Lapunk úgy szólván két év választó vonalán születték a családások és a küzdelmek évei közt, és a lefolyt év nem a lelkesült és lelkesítő buzditás, hanem a komoly intés hangján intézi hozánk bucsuszavát.

A csapások és nyomorok esztendeje volt az, melynek határát átléptük; szinte irtózik a szem visszatekinteni a letört remények, meghiusult várokozások, semmivé lett számítások óriási tömegére, azon romhalmazra, melyet az ó év maga után hagyott, hogy kezdjük a dolgot megint előlről, és belügyeink ujjaszervezésének épületénél, melyet a vérmes reménynek már-már betetőzhetni hittek, fogjunk újra az alap lera-káshoz.

Nincs vigasztaló gondolat, melyet az ujévbe átvihetnénk magunkkal csak az, hogy a honpolgárok tulnyomó többségében megérlelé az ország szencsétlen állapota azon eszmét, hogy a létező alapokon nyugvó, óvatos, lelkiismeretes, helyes számításokból kiindul, minden mellék érdeket kizáró, vállvetett, komoly munkálkodás ideje elérkezett, és hogy e munka megkezdésével egy percig se szabad késnünk, ha mindent kockáztatni nem akarunk.

Azon nagy feladatok megoldására, melyeket az ország anyagilag és erkölcsileg mélyen süllyedt mai állapota állított elének, a létező országos pártok közül egyik se képes, magára hagyatva. Ezen állítás indokolásától felment bennünket a legközelebb lefolyt hét év parlamenti történelme. A haza minden hivatott polgárának, minden fejnek, szívnek és karnak együttes közreműködésére van szükség, hogy újra megszilárdíthassuk mind magunkban, mind a külföldön a hazánk jövőjében nagyon megingatott hitet.

Mert e hit és bizalom nemcsak Európaszerte hanem bennünk is nagyon megfogtat kozott.

A legutóbbi évek lehűtötték a vérmes reményeket, a könnyelműek és rózsaszínlátók ellenében a Cassandrának lett igazuk, ma már mindenki látja miben és hol hibáztunk, mindenki érzi, hogy az egységben van az erő és hogy senkit se szabad kizárni, senkinek se szabad elmaradni onnét, hol mindnyájunkra az ország megmentésének munkája vár.

E szükség érzete volt az, a mi az országgyűlési középpártot megalkotta. Nem achimedesi pontot kerestünk, mint némelyek reánk fogni jónak látták, melyről jót, rosszat, intézményeket és kormányt kifogathassunk, hanem a pártok közt, egyfelől a közjogi alap őszinte elfogadásával, másfelől a határozottan károsnak bizonyult eddigi politikai irány gyökeres megváltoztatásának erőlyes sürgetésével kapuivá ohajtottunk lenni, főleg a két nagy országos párt egyesülésének a közös célra, ezen egyesüléstől remélvén egyszersmind azon másik cél elérhetését, mely nélkül félt, hogy magának a parlament rendszernek fennállhatása is veszélyeztetve lesz Magyarországon: értjük az egészséges alapokon nyugvó és a parlamentarismus fogalmainak megfelelő új pártalakulást.

Ezen új pártalakulás eszméje annyira gyökeret vert már hazánkban minden gondolkodó politikusknál, elodáthatlan szükségét és bekövetkezésének elmaradhatatlanságát annyira érzi mindenki, hogy e legszélsőbb árnyalatok híveinek kivételével, nincs ki idegenkednék tőle; ellenben a nemzet, mely a parlamenti élet szenvedélyes izgalmaival távol áll és nincs a személyes benyomások és a pártfegyelem közvetlen hatása alatt,

határozottan ohajtja mielőbbi megvalósulását, józan érteke következtében meglévén győződve arról, hogy csakis ez biztosíthatja alkotmányos rendszerünk zavartalan, nyugodt működését, bajaink orvoslását, anyagi és szellemi fejlődésünk biztos előhaladását.

Ezek a célok, melyeknek elérése után lapunk törekedni fog. Minden sorban melyet birunk, azon meggyőződés fog vezérelni hogy a jelen pillanatban reánk neheztelő és hazánk anyagi jólét és erkölcsi jó hírnevét veszélyeztető, bajokból csak a kiegyezés törvényességét elismerő országgyűlési pártok együttes közreműködése segíthet ki, és csak ezen utóbbi enged időt és nyújthat módot azon természetes pártcsoporthoz, melyek nélkül az ország legnemesebb erői meddő küzdelmekben forgácsolónak el.

Az eszme nem új. Régen meg lett már pendítve itt — amott. De az országgyűlési középpárttá a megvalósítás felé irányított első lépés érdeme, egyszersmind azonban a mi feladatunk is e célok tartani minden eljárásunkban folyvást szem előtt tartani a terhes munkák és nagy küzdelmeknek ezen évében. És ha a gondviselés engedi, hogy mához egy esztendőre közelebb állhassunk a célhoz és öntudatunk azt fogja bizonyíthatni hogy mi is becsületesen teljesítettük a munkából minket illető részt, akkor egy év fordulóra nagyobb megnyugvással és az ohajtás teljesítésének nagyobb reményével fogunk kívánhatni olvasóinknak.

Boldog új évet!

Huszár Imre.

Mindenféle.

Egy jobboldali képviselő azt beszéli barátai, hogy kellemetlenül érintett nagyon az által, hogy eszes ember és pénz ember léte, nem választották a 21-ek tanácsába. Azonnal boszut is állott. Mint pénz ember: nem irt alá az új kölcsönre, mint eszes ember rá viccelt a 21-esre. Valóban meglepő jelenség, hogy a nemzet képviselői mennyire egyeznek, a bizalom kérdésében az uralkodóval, amikor a tanácsadók kijelöléséről van szó; kicsebe mult, hogy a 21-esbe majdnem csupán csak cs. k. belső titkos tanácsosokat választott a képviselőház.

* * *

Amiből azonban nem az következik, hogy Wahrmannak nem lehetett volna jól hasznát venni, a kölcsönnél is, meg más eszes emberek között is, de meg a jó tanácsukat eddig a legnagyobb lelkiismeretességgel titokban tartott, valóságos belső titkos tanácsosok között is.

* * *

Meglátja a kalocsai érsek a nemzeti casinóban, hogy K. gróf bal karját be és felkötve hordja, megszólítja: Lásza ez az Isten büntetése mért bíbánt bennünket szegény magyar papokat?

„N-e? Nem emlékszem.

Az Ellenőrben.

Ah! vagy úgy; már emlékszem, de tagadom bűnös voltomat. 1-ször, mert a mit irtam, azt a jobb kezemmel irtam, nem a ballal.

2-szor, mert sokkal magasabb érületűnek tartom papjainkat, sem hogy a magyar nemzet érdekeivel ellentétes tendenciákkal őket gyanúsítani szándékoztam volna.

Annál fogva a hamis előterjesztés következtében, igazságtalan ítéllettel rám szabott büntetést, keresztény megadással viselem ugyan, de az égi fenség, földi minisztereit teszem felelőssé az égbekiáltó igazságtalanságért.

Tableau: ő érseksége kegyteljes mosolylyal a jobbik és a ballik kezével megáldja a bűnétől abszolált főrendi collegiáját, és szent a béke közöttük.

Egy hang a boconstrictorkint siestázó és emészto casinói nemzeti publicumból: Az a Haynald csakugyan finom eszes egy ember, minő ügyesen ugrasztotta ki e bakot a maga számára.

Az intermezzo derült hangulatot keltett a galériában, a miből Eötvös Dénes báró vallomása szerint az következett, — a mit én nem tudok mert akkor én következtem — el.

Soká.

— Mikor a törvényhatóságok kikerekítéséről szóló törvényjavaslatnak híre először bejárta a lapokat, a „Pesti Naplóban“ egy befolyásos jobboldali képviselő“ azonnal megpendítette az eszmét, miszerint Jászság Hevesmegyével egyesítve a törvényhatóságok legmagasabb közigazgatási székhelye lenne Gyöngyös; — most, midőn a törvényjavaslat már beadatott s a lapok által szelvényben kritizáltak, a „P. N.“ tegnapi esti lapjában egy hosszabb gyöngyösi levél olvasható, amely ezen Gyöngyösmegye létrehozása iránt már apróbb részletekig is elmegy.

Nem akarok ez alkalommal a gyöngyösi levélre részletesen válaszolni, de annyit már most is megjegyzek, hogy Jászság azon kicsinyes concessiók által, miket a gyöngyösi levelező szíves részére kilátásba helyezni, hogy t. i. a törvényhatóság ezime „Heves és Jász t. e. megyék“ nevet nyerjen, továbbá, hogy az új törvényhatóság ezimerébe a gölya mellé a jász-kürt is bevétezzék, mondom ezen kicsinyes concessiók által semmikép nem lesz megnyerhető arra, hogy közreműködjek egy „családi törvényhatóság“ megalkotásának mesterkedéseiben.

Meg vagyok győződve, hogy annak idejében a Jászság képes lesz azt kimutatni, miszerint ha az arondírozás megtörténik, Pest- és Hevesmegye közt egy külön Jászmegye kikerekítését épen azon elvek követelik, a mely elvekkel a miniszterium az egész kikerekítési miveletet indokolja s ezért a Gyöngyös melletti fölszólásokra elégnék tartom csak ily röviden megjegyezni és ha kell mindig ismételnem, hogy az országnak nem lehet érdekében a már fájdalom megalkotott családi vasutak, családi törvényszékek és járásbíróóságok mellé még családi törvényhatóságokat is „kikerekíteni.“

Oláh Gyula.

— Az „Ung. Corr.“ arról értesül, hogy a miniszterelnök rendelete folytán a pénzügyminiszteriumhoz tartozó bányá, államjóság, és államerdő osztályok, a kiválasztás szükséges előmunkálatok elkészítésére lettek utasítva, oly módon, hogy ha a 21-es bizottság a földmivelési miniszterium felállítását elfogadná a kiválasztás azonnal megtörténhessék.

Örömmel vesszük tudomásul e hirt, mely arról tanusodik, hogy e kérdésben legalább nem engedte a miniszterelnök magát a helyes utról bizonyos nálunk már nagyon is hatalmas burocratikus befolyások által, letérríteni.

— Az ujévi üdvözléseket az udvarnál, Bellegarde gróf altábornagy ő felsége főszárnysegéde fogja átvenni. A magyar királynak v én főudvarmestere, kit ilyenmí udvari szertartásoknál, első sorban illet meg a működés és kinek ez alkalommal történt mellőztetése a legjobb esetben is azon baklövészek közé tartozik, melyekkel oly gyakran találkozunk, udvari körökben midőn Magyarország államiságának pregnans kifejezéséről van szó.

— Csaknem naponkint találkozunk a magyar lapokban egyes felszólalásokkal, hogy az állam némely közegei, hivatalos okirataikon, pecséteiken stb. mily következetesen igazolják az osztrák-magyar monarchia dualistikus jellegét. Legközelebb is sürin emlegettek, hogy bizonyos követségek és consulatások különös szívóssággal ragaszkodnak a régi formákhoz, melyek ma már egyenesen törvényt üldözök. Hanem kár oly messze földön keresni példákat, sokkal közelebb is akad elég. Csak a napokban láttunk magunk is egy okmányt, mely a közös külügyi miniszteriumból adatott ki Ruprecht director által, az okmány pecsétjén csak az osztrák sas s e körül a következő körirat diszelgett: „k. k. Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten.“ Csodáljuk, hogy Andrassy gr. vagy Orczy báró mindeddig nem tudta megértetni Ruprecht director ural, hogy az 1867-ki kiegyezés óta a közös külügyi hivatal is tudomással tartozik birni Magyarországot létezéséről.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 31.

Elnökök: Perczel Béla.

Jegyzők: Szeniczey Ödön, Beöthy Algernon.

Elnökök az ülést fél 1 órakor megnyitván.

Szlávy József miniszterelnök bemutatja a honvédszólaljak szaporításáról, a magyar koronaországaira eső hadjuttaléknak a határörvidék egyrésztének polgárosítása folytán szükségessé vált megállapításáról, a magyar sorhadi csapatokba s a hadi tengerészethez 1874-re megajánlandó ujjonaszjuttaléknak megadásáról, a pénzügyekre vonatkozó jogi szabályok érvényben hagyásáról és a gömöri iparvasutak költségtöbbletéről szóló, ő fősége által szentesített törvénycikket.

Huszár Imre

E törvények kikiadottán, a főrendekhez határozatnak átküldeni. A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés háromnegyed 1 órakor eloszlott.

Ugyanezen törvények a főrendiházban is kihirdetettek.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ visszapillantást vetve a lefolyt évre, többek közt a következőket mondja:

„Mennyi szerencsétlenség halmozódott össze ez évben fejtünk felett! Mily hosszú sora a romoknak minden irányban, egy a közgazdasági, mint a társadalmi élet végtelen területén! Mily kevés siker a politikai és pénzügyi törekvések mezőjén és mily sok sikertelenség mindent, a hol az emberi erő segíteni, alkotni, újítani, erősíteni, vagy fenntartani is iparkodott.“ Tovább pedig ugyancsak a lapban ezeket olvassuk:

„Az 1873-dik évet avval kezdtük, hogy még általánosan érezhetőek voltak a csak imént befejezett min. válság utóbjai, s azzal végeztük, hogy csak az imént haladtunk át a min. válság bajain. A miniszterelnök s a pénzügyminiszter a múlt új év napján Bécsben voltak: a bankkérdés s a keleti vasút ügyében s a fátum ügy akarla, hogy egy év múlva, ugyancsak új év napján ugyanez ügyek vegyék igénybe kizárólag kormányfőnk figyelmét.“

A honasonlóképen szemlét tart a lefolyt év felett, melyben a következő érdekes adatot találjuk:

„A budgettárgyalás ez évben három ízben folyt és összesen 70 napot vett igénybe a törvényhozás idejéből: eredménye januárban 54 millió forint és decemberben 76 millió forint újabb kölcsön lón. Ez egy évre, fejenként 10 forint adósságszínalást jelent. Pedig a budgettárgyalás következő évben: a személyes kereseti bélyeg, ház és jövedelmi adó is emelve lón.“

Az Ellenőr „Visszapillantás 1873-ra“ cím alatt, a lefolyt év eseményeit általános világ-szempontról veszi bírálat alá s azon eredményhez jut hogy:

„Az év tehát meddő nem vala. Az emberiség nagyobb szabású törekvéseinek minden irányában előmenetelt tapasztalunk; az egyenlőség, testvériség és szabadság szent-háromságának új oltárok emeltek, s az utóbbiak évszázadokra szóló diadal temploma van épülőben, maradó gránit alapon.“

Különbön folytatja Csernátorny „az Ellenőr álláspontja“ című cikksorozatát. Fentartjuk magunknak ezen sok tekintetben érdekes enuncziációkhoz annak idején bővebben hozzá szólni.

A Reform busan szolt a multról s busan a jelenről, Deák Ferenczről pedig meleg szavakkal emlékszik meg.

Találkozunk továbbá a lapban „a horvát felelős miniszterium Zágrábban“ felírás alatt, hosszabb érdekes cikket, melynek hogy egy némely részét közöljük olvasóink bizonyára szívesen fogják venni:

„A végzetleges évnek, amely egyéb nyomorúságain kívül még az új horvát kiegyezést és a nemzeti párt uralomra jutását teremtte meg számunkra, méltó befejezésül a horvát országgyűlés holnap egy törvényjavaslatot fog tárgyalás alá venni, amely annál zajtalanabban jött a világra, mentül veszedelmesebb befolyást van hivatva gyakorolni Horvátországhoz való viszonyunkra, s ez által az egész magyar birodalom belső békéjére.“

A törvényjavaslat, a mely már a horvát országgyűlés elé van terjesztve, tehát a magyar miniszterelnök bejegyzését s ennek ajánlatára a király előleges jóváhagyását is megnyerte, egy látszólag ártatlan tárgyat, a horvát országos kormány három osztályának élén álló hivatalnokok felelősségét szabályozza olyformán, hogy a közgazdasági, igazságszolgáltatási és kultusz-ügyeket vezető tanácsosok ezúttal a horvát országgyűlésnek közvetlen felelősséggel tartozzanak. „A horvát országgyűlés nem is szándékozik kevesebbet, mint valóságos felelős miniszteriumot alkotni, saját magát pedig talán „mindenható“ parlamentté megtenni. Nekünk azonban tiltakoznunk kell az ellen, hogy ez Horvátországnak a magyar birodalom kebelében való állásához képest törvényes, lehetséges, vagy csak észszerű is legyen.“

„E rendszer leveszi a felelősség tulajdonképi súlyát

A „KÖZÉPPÁRT“ TÁRCZÁJA.

Szilveszter-éji mese.

Hol volt hol nem volt, az operenciás tengeren minden esetre innen volt egy ország s az országnak egy fejedelme.

De nem csak fejedelme volt, volt alkotmánya, parlamentje is, és annál fogva pártok is léteztek abban.

A többségben levő párt kormányozott, az az kormányzott volna ha tudott volna, de nem igen tudott, legalább jól nem tudott kormányozni.

Az oppositio pedig mindent elkövetett, hogy többséggé ne lehessen, a szájába repülő stult galambot sem kapta be, nem kellett neki.

A többség naponta kevesbedett, de az oppositio is, szétmállásnak indult az egész mesterség.

Egyszer a fejedelem kiadja a rendeletet, hogy fogjanak neki egy embert, a legelsőt a kit az utcán kapnak kora reggel s hozzák elibe.

Ugy okoskodott a fejedelem, hogy a véletlen talán jobban felel meg ohajtásának, s valami nyílt szívű egyenes emberre akad, aki majd önzéstelenül előadja és megmagyarázza e furcsa állapotok okait, mint az a sok privilegiált belső titkos tanácsadó.

A fogás sikerült; a korai sétáló a középpárt tárcza írója volt, akit lelkiismereti furdalásai nem hagytak

a bánról és áthelyezi oly hivatalnokokra kiknek kinevezésére a magyar miniszterelnöknek már semmi törvényesen kifejezett, hanem csakis közvetett befolyása lehet; s a mellett, hogy a különféle felelősségek rendszerében egy új komplikációt hoz be, lényegesen megváltoztatja a bannak, mint a horvát kormányzat közvetlen és egyedül felelős vezetőjének, a kiegyezési törvényben meghatározott állását, és ez által egyszersmind megzavarja azon ugyanis gyöngye lábba álló egyensúlyt, a melyet ama törvény a horvát belügyre nézve az autonomisztikus önállóság és a magyar birodalom részéről való felsőbb befolyás ellenkező iránylatai között megállapítani jónak látott.“

„A magyar Politika“ folytatja visszatekintését 1873-ra s azt a következő reflexióval fejezi be:

Megkeserüljük a múlt évek vakágát, a midőn a törvényhozás szebbnél szebb plánumokat tervezett az ország rekonstrukciójára, a hivatalok ujjaalakítására, szaporítására. — Miután akkor a törvényhozás mitsem gondolt azzal, hogy azon institutiókat miként fogja majd elbírnai az ország pénzügyi helyzete? most e mulasztás azzal bosszulta meg magát, hogy összes intézményeinket a pénzügyi helyzet kényszerűségéhez kell alkalmaznunk.

Ferde helyzet — igaz — de orvososzer még nagyobb veszedelmek elhárít.

(A „Pester Lloyd“) tekintélyes helyről veszen közleményt, melyben azon kérdés pendítettik meg, vajlon nem volna-e időszerű és tanácsos úgy mint 1848-ban 60 millió forint erejéig államjegyeket kibocsátani, melyekből évenként 6 millió volna bevaltandó és megsemmisítendő, minek nagyobb biztosítására az állam egyik vagy másik jövedelmi forrása jelöltetnek ki s kötetnek le, így például, vagy a só, vagy a dohány, vagy a jövedelmi adó vagy más egyéb.

A nevezett lap, ezen tervet több előzetes észrevétellel kísérvén, többek közt így nyilatkozik:

„Azon tisztelet, melyet a fentebbi sorok beküldője irányában hódolunk, nem tarthat vissza attól, hogy e javaslat felett kifogásainkat ki ne fejezzük.“

Mindenek előtt az időpontot egyáltalában kedvezetlennek tartjuk államjegyek kibocsátására, azonkívül a gyakorlati mozzanatok is meglehetősen nehézkeseknek mutatkoznak.

Ha a deficit fedezésére államjegyeket bocsátunk ki, tulajdonképen csak oly képzelt értékeket teremtünk, melyek kényszerre szorulnak, hogy forgalom képesekké váljanak, s ily alakban is a magyar közönségnek csak szűkebb körébe fognak hatni, s onnan ismét az állam pénztárba visszafolyani.“

Az Ung. Lloyd az adóbehajtásról ezikköz megjegyeztes többek közt, hogy oly országban a hol 20—30 percentes kölcsönök vesznek fel, a 6 percentes késedelmi kamat, az adó befizetést elő nem mozdítja, inkább talán késleli, — ugyan ez áll a végrehajtókra nézve is, a kiknek napidíj helyett, üzleti módon inkább a tényleg behajtott adóösszeg egy bizonyos százalékát kellene utalványozni.

Különlélek.

Budapest, december 31.

[Hivatalos.] Tajcevic Márknak a verőcsemeyei törvényszék elnökének, a törvénykezés terén szerzett érdemei elismerésül a III-ad osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

[Kinevezések.] A vallás-és közoktatási miniszter Liber Józsefet bars-hontvármeyei II. od tanfelügyelővé Szabó Gyulát a maros-osuca-koppányi elemi népiskolához, egyelőre ideig. tanítónak a kultuszminiszteri számvevőséghez Kunzst Lajos ottani számtisztet számtanácsosává; Dolánszky Antal ottani számtisztet kiadónak; és irattárnokká; Lúske Ferencz, Boócz Lajos, Szepessy István, Keleti Mátyás, Perleberg Vilmos, Muhmayer Ferencz és Bukovszky János ottani II-od osztályú számtiszteteket I-od osztályú számtisztetkéké; Osada Lajos belügyminiszteriumi, Schatz Robert, Willer József, Jalsovszky József, Beiwinkler Károly, Jozits Miklós, Tomcsányi Lajos kebelbeli és Szilágyi Gyula igazságügyminiszteriumi számtiszteteket és Kalina Ernő gyógyszerészt II. oszt. számtisztetkéké; Peschke Jenő lottóhivatali segédtisztet, Gróger Ferencz és Szabó

aludni, hitehagyottsága mint rém üldözte, de a friss levegőn megtért józansága s mire a fejedelem színe elibe került így szolt.

A többség iszonyu étvágy-gerjesztő politikát üzött, csinált vasutakat és bankokat annyit, hogy az ország megcsömörlött ugyan tőlük, de azért nem mindegyik lakott jól, ezt tovább tenni nem lehet, és így hagyogatták el lassankint, de folyvást.

Az oppositio, e kórallapotot orvosolni akarla, de mutat két oly orvosságot, amelyről tudja mindenki, hogy azt megszerzeni nem lehet, de ha meg is lehetne szerzeni, még rosszabbul lenne tőle a beteg, — futnak az orvosok elöl.

Ha ilyen szegény tárcza íróra hallgatnának, lehetne segíteni a bajon; egyetlenny szempontról kellene megítélni mindent, megfelelő-e, vagy nem valamely rendszerbály, újítás stb. a magyar nemzet jelen calamitása közepett érdekeinek.

Ha igen meg kell tenni, ha nem — el vele, nem azt kell nézni, liberális-e valami, hanem magyar érdek-e?

Nem kell conservatív zászló, hanem igenis kell az oly intézkedés, amely a magyar nemzet érdekében van, legyen az bár conservatív jellegű.

Nem kell semmi féle abstract elvi sublimitás, hanem igenis kell magyar praktikus politika és jól menne minden ha így gondolkodnának az emberek a helyett hogy végnélkül vitatkoznak és intrigálnak országgyűlésben belől és kívül erre aztán a tárcza író elhallgattatták, mondván neki, hogy igen okos ember lehet otthon, a miről már az is tanuskodik

Dávid keh. ösztöndíjas gyakornokot III. oszt. számtisztetkéké; végre Albert Lajost és Faix Kornélt ösztöndíjas gyakornokká, neveste ki. — Az igazságügyminiszter a pesti kir. törvényszékhez Ludvig János és Halmy Gusztáv joggyakornokot, aljegyzőkké neveste ki Lamberger Imre kir. alügyészt a nagyváradi kir. ügyosztól a tocsavári ügyosztóhoz helyezte át.

(Jótékonyaság.) Király ő felsége a pozsonyvárosi Szent-Mártonról nevezett főtemplom helyreállítására, a vallás alaphól 10.000 forint engedélyezett. — Udria Konstantin Krassó megyének 100 öl fát adott át a szegények közt való szétosztás végett.

(Gizella főhercegnő karácsonyi ajándoka.) Gizella főhercegnő, kiírta a müncheniek mindig nagy szeretettel viseltettek, egy új, nemes tényleg által ha lehet, növelte a jó münchenieknek iránta táplált rokonszenvét. Münchenben a kolera tudvalevőleg egész a legújabb időkig szedte áldozatait és számos család, szülőitől megfosztott gyermek szomorú karácsonynak nézett eléje. Gizella főhercegnő azonban tizenkét ily elárvult gyermeket igen kellemes meglepetésben részesített. Schwabing (kis falu München mellett) levő palotájában nagy karácsonyfát állított fel, mely a tizenkét kiválasztott árva gyermeknek gazdag ajándékokat hozott. A főhercegnő ezen nemes tette most közbeszéd tárgyát képezi Münchenben.

(A királyi udvar Gödöllőn) lélekemelőleg ülte meg a karácsonyi ünnepeket. Mint a „M. A.“ írja, ő felségök 100 forintot bocsátottak a gödöllői lelkész rendelkezésére, hogy azon a legszegényebb gyermekek számára a téli öltönyöket vásároljon, azon ruhákon fölül, melyek Valeria főgnő által nagy mennyiségben készítették. A szegény gyermekek meleg téli ruhával láttattak el, a tehetősebbek tanszerekkel, a jómódúak pedig játékműekkel ajándékoztattak meg, s mindegyik kapott a királyi asztalon hetek óta megtakarított czukoralakokból. Ő felségök 100 forintot a református lelkésznek hasonló czéllal utalványoztak, 50 forintot a besnyői zárdafőnöknek az ottani házi szegények közt kiosztást végett. Miss Trockmorton Mária udvari hölgy az iskola számára 60 ó és újszövetségi csinos képet ajándékozott; gróf Festetics Mária a szegények házában osztogatott férfiak és nők között fehérneműket, Valeria főhercegnő a szegények házában lakó, és más házi szegényeknek kávéat adott süteménnyel együtt.

(Szerencse kívánatokban az új év alkalmából) nem fog hiányt szenvedni fővárosunk. Csak a fővárosban anyi üdvözlő levélke küldetett szét, hogy ma délben már a legtöbb tösdében nem lehetett három krajczáros levélbélyegeket kapni. Hát még a vidékről mennyi érkezik be. Kívánatos, hogy a jókívánatokat megfelelő mennyiségben kövesse az — istenáldása.

(Személyi hírek.) A budai tanácskozáshozban részt vett osztrák miniszterelnök: Auersperg herceg, de Pretis és Horst ezeredes tegnap Bécsbe utaztak. Kuhn báró még továbbra is fővárosunkban maradt. — Dóczy Lajos, udvari titkár, a „Faust“ fordítóját és a „Csók“ jeles szerzőjét, közelébb tanácsossá mozdítják elő.

(Deák Ferencz) holnap nem fogadja el a Deák-pártnak új év alkalmára kiküldeni szokott üdvözlő bizottságát. A Deák-kör tagjai tehát üdvözlő levelet irtak alá, s így írásban kívánnak szerencsét nagy hazánkfianak.

(A központi ellenzéki-kör bizottsága) jan. 17-dikén este fél hetkor ülést tart.

(A magyar irók és művészek társasága) januárhó 11-én d. u. három órakor tartja rendes évi közgyűlést. Tárgyak: Elnöki jelentés a lefolyt évi működés mozzanatairól, az évi számadatok megvizsgálása, s a választmány husz tagjának és az elnök, alelnök, titkár és pénztárnok megválasztása.

(Időjárásunk furcsaságait) illusztrálja egy ritka természeti tűnemény, melyet Székely-Keresztúr vidékén hozott színre a leghatalmasabb, s néhány év óta legszegényesebb dekorátor, a természet. Karácsony éjjel 12 és 1 óra közt, a nevezett vidék felett, nyári zivatar vonult végig. A szélvész által kergetett felhők, gyakori villámlás és menydörgés közt, sűrű záport ottontak a földre. Hogy azonban a természet a téli igényeknek is eleget tegyen, a nyári eső végre havazásba ment át.

hogy ott nem hallgatnak rá, különben nem jött volna el hazulról, hanem hát ebben az országban a hová tövedett, egész más tényezők a döntők, nem pedig a közjó, ergo tartsa meg magának nézeteit s menjen vissza oda a honnan jött.

Megugrasztottak, meg sem álltam — mig ágyamban fel nem ébredtem, akkor vettem észre, hogy Sylvester elő estéjén annyi ón és viasz s egyéb mindenféle öntvény mesterségeket üztünk, hogy bizonyosan az azok folytán keletkezett jóslatok és politikai vonatkozásoknak köszönhetem e nyugtalan álmokat, s hogy nem igen kialakva és tárcza ezikk nélkül vagyok!

Hozzá fogtam tehát — az az hogy hozzá akartam fogni, igazán a legjobb és legigazabb szándékkal, de nem mehettem semmire.

Két szó mint „Mene tekel“ villogott szemem előtt.

Tányérnyaló! udvari bohóc!

Ez a neve minden közép-pártinak, s én a helyett, hogy e sértés megtorlására fegyvertollat ragadnék tárcza-írással foglalkozzam?

De hát miről írjak? semmiről.

Karácson és új év ünnepies hangulattal tölt el mindenkit, legyünk mi is úgy, pihenjünk meg, e kis politikai színezetű tárcza fragmentumánál, s mondjuk azoknak a kik kövel dobálnak: „Bocsáss meg uralom nekik mert valóban nem tudják mit cselekesznek!“

Spectre.

(Europa legvénebb kávénénikéje) az „A. All. Ztg.” mindig találni vél Magyarországha előtt valami elseperni való szemetet, koronkint leszakít nemzeti becsületünkről egy-egy foszlányt, melynek a német chauvinisták augsburgi mosó-konyháján való megszapulását saját kávénénikéi feladatának tartja. Ha néha néha meg is feledkezik rágalmozó természetéről, s okosabb dolgokat pletykáz hazánkról, csakhamar bekopogtat ajtaján egy egy malkontentus szász atyafi, vagy omladnistaniano-mileticsiánus szerb patriota, kinek abban telik gyönyörűsége, hogy hazáját, melynek törvényei alatt Európában a legnagyobb szabadságot élvezzi, hazug rágalmoival pelengérré állítsa. Az ilyféle politikai commis voyageurök, rosz akaratu, megbukott, vagy felevezikélni akaró politikai dilettánsok aztán tárt ajtóra éskarokra találják az augsburgi tudások orákulumát. A többé kevésbbé ügyes, vagy ügyetlen cikkekbe foglalt rágalmak azután másnap az „A. All. Z.” csatornáján át a világba szivárognak Szerencsére azonban most már akadnak külföldön, sőt Németországban is józanítóletű, s mi legfőbb a magyar viszonyokban eléggé tájékozott férfiak, kik az ilyféle rágalmak ellenében, kedvezőbb szímben tüntetik fel hazánk viszonyait, s így a művelt világ az „A. All. Ztg.” és a német lapok felületes készülttségi és elítéletes ambulans tudósítónak hazug ráfogásait most már kikaczagja. — Az augsburgi lap ismert szász atyafia Erdélyből jónak találta az „A. All. Ztg.”-nak már-már hamvadozó magyar gyűlöletét felleszteni. A gyúanyag erre soha sem hiányzik. Az elkopotkált, keresztül-kasul felbolygatott és megunt nemzetiségi kérdés mindig kéznél van; legközelebb tehát ismét ezt támasztja fel az „A. All. Ztg.” hasáiban — a szászok petíciójának alakjában. Keserű kifakadásokban tör ki, hogy ez a „négy és fél millionyi” magyar nép minden egyéb nemzetiséget elnyom, terrorizál, hogy a képviselőház a szászok petícióját lezajongta, hogy a magyar államhivatalt viselő szászoknak magyarul is kell tanulniok, s az állam hivatalos nyelve magyar, pedig a többi nemzetiségek tudja isten hányszoros tulsulyban vannak stb. Ezen és hasonló „szörnyűségek” elpanaszolása után a szász atyafi, az augsburgi orákulum háromlábú székén jövendő mondói szerepre vállalkozik, s meg Jósolja, Magyarország közeli katasztrófáját. Jóslatát Miletics (nobile par fratrum!) ezen szavaival támogatja: „Nem szükséges ezen államot (Magyarországot) elvennünk, elég, ha csak azt kívánjuk nektek (magyaroknak) mit az osztrákoknak kívántunk Solferino és Sadova előtt. Ne csaljátok magatokat, a szászok kevesen vannak, de Németország nagy. Északnyugat és északkelet két nagy sáma mindig közelebb kavarog Magyarországhoz. Ránk nem hanem csak ki rátk csaphatnak le azok.” — Az ilyféle bombasztikus fenyege tésekhez azt hisszük, nem kell kommentár.

(Az új operaház terveinek) benyújtására kitűzött határidőt, mely december 24-kén lejárt, a belügyminiszter január 15-keig meghosszabbította. Több építész azonban, még ezen határidőre sem levén képes elkészíteni a terv rajzát, távolabbi határidő kitűzéséért folyamodott. A beérkező vázlatok megbíráására a fővárosi közmunkatanács alelnökének, Podmaniczky Frigyesnek elnöklété alatt következő urak küldettek ki: a belügyminiszterium részéről Ribáry József miniszteri tanácsos, a közmunka és közlekedési miniszterium részéről Rochlitz Gyula, a magyar királyi államvasutak főfelügyelője; a fővárosi közmunkák tanácsa részéről Szumrák Pál; a főváros részéről Gerlóczy Károly alpolgármester; az országos képzőművészeti tanács részéről Pulszky Ferenc; a magyar nemzeti színház részéről Szigligeti Ede, ideiglenes igazgató, a magyar mérnök- és építész-egylet részéről Weber Antal építész urak küldettek ki, illetőleg választottak meg.

(Nemzeti színház.) Lendvay Márton egészségének teljes helyreállítása végett Lindevizére utazott. Távozta előtt mult szerdán este a „Sheridan” czimszerepében lépett fel. A színház, bár egy idő óta ritkán telik meg egészen, ez alkalommal majdnem zsúfolásig megtelt, annak jeléül, hogy Lendvayt közönségünk igen szívesen látja színpadon. A „Sheridan” előadása általában kielégítő volt. Lendvay játéka ugyan nem volt ment minden túlzástól, mire e jeles színészünk állandóan nagy hajlamot mutat, de azért folyvást leköté a közönség figyelmét, s bizonytalan időre távozó művésztünk még egyszer bőbeszédűen beszéde utaválól a közönség taps-udóját. E őry, ki jövő apriltól megvándorolt a nemzeti színházról, Lendvay távozta miatt, visszaszerződött. — A nemzeti színház ideiglenes igazgatóságának kormányza alatt a lefolyt évben a következő darabok adták elő: a „Régi urak” b. Horváthtól, „Salome” b. Jósika Kálmántól, „Krakói barátok” Rákositól, „Fertálymágnások” (átdolgozás) Bereczkötől, „A betyár kendője” Abonyitól, „Valéria” Szigligetitől; továbbá Sardou „Rabagas”-a, gr. Fredro „Mentor”-a, Schaffertől, „Sakk a királynak”, Augiertől, „Giboyer fia” Calderontól „Az élet álom”, Moretotól, „Szeptember”, Giacomettitől „II. Károly”, Molierétől (a budai színpadon) a „Pórol járt negédek” Szász Károly fordításában s III. Rikárd Szigligeti fordításában. A nemzeti színház játékkrendje: Csütörtök, jan. 1. Bányán Péntek, jan. 2. Az élet álom. Szombat, jan. 3. A Zsidón. Vasárnap, jan. 4. Tündérlak. Hétfőn, jan. 5. Házigyógyszer. Sganarelle. Kénytelen házasság. Kedd, jan. 6. Bolygó hollandi. Szerda, jan. 7. Valeria. Csütörtök, jan.

8. Tell Vilmos. Péntek jan. 9. A csók (előszőr). Szombat jan. 10. A próféta. Vasárnap, jan. 11. A cigány. — A budai várszínház játékkrendje: Csütörtök, jan. 1. A király házassodik. Szombat, jan. 3. Kénytelen házasság. Tűz a zárdában. Sganarelle. Vasárnap, jan. 4. Farsangi iskola. Hétfőn, jan. 5. Bányán. Kedd, jan. 6. Nők az alkotmányban. Csütörtök, jan. 8. Gyöngéd rokonok. Szombat, jan. 10. A társaságból. Vasárnap, jan. 11. Haramiák.

(Érdekes kimutatás.) A nemzeti muzeum állatosztályának főre, dr. Friedvalszky János, a muzeumi állatosztály két évi gyarapodásáról a következő jelentést terjesztette fel a miniszteriumhoz:

A m. n. muzeum állattára 1872. évi ápril 1-jétől. 10715 példánnyal gyarapodott; és pedig ajándékképpen bejött 1463, vétel által 2498, gyűjtés által 6402 és csere útján 352 példány, melyek az egyes állattörzsek, vagy ezek osztályai szerint, következőleg oszlanak fel: emlős 70 példány 58 fajjal, madár 613 p. 376 f., hüllő 26 p. 8 f., hal 381 p. 36 fajjal, emlős-csontváz 1, emlős-koponya rovar 6881, pankány 523, héjancz 55, soklábú 8. féreg 6, puhány 2132, csillagonez 1, habarez 1, darázs-fészék 3. Az 1, gyomor-szórólada 2, madár-fészék 2, madártojás 4, emlősök gyűjteménye 46, a madaraké 303, a halaké 5 hiányzó fajjal növekedett. A többi állatosztályoknál, különösen pedig a nagyszámu rovarok, puhányok- s pankányoknál a még hiányzó fajoknak számszerinti gyarapodása jelenben még ki nem mutatható, mivel a begyűlt nagyobb fajszámu tételek még egészen nincsenek meghatározva, s ezeknek a gyűjteményekben levőkkel leendő összehasonlítása hosszabb időt igényel.

Az ajándékok közt különösen kiemelendő külföldön lakó két hazánkfianak küldeménye u. n. Tengenly F. északamerikai államok alkonzuláé: Bridish-Guiánából 55 faj madár 90 példányban 4 faj rovar; és Duka Tivadar indiai angol gyarmatokban működő orvosé: keleti Himalayából 14 emlős és 120 faj madár 180 példányban.

A vételnél különös tekintettel volt az osztály öre azon gyűjtemények gyarapítására, melyek már rendes és állandó butorral bírnak, mint melynek az emlősök- és madarakéi. Minthogy azonban e gyűjtemények is az eddig ismert fajszámtól még távol állanak, s a számuk, kijelölt termek és butorok nem engedik meg azoknak olyszerű fejlesztését, mint az a londoni, párisi, leydeni, berlini, bécsi s más nevezetesebb muzeumoknál fogatban van: kiválólag csak az egyes nemek s kitünőbb fajok vételére szorított. Megszerezett pedig az emlősök- hüllő hiányzott nem (genus) 28, és faj 43; a madarakból hiányzott nem 77 és faj 168. A halak, rovarok és puhányok osztályai is gyarapítottak ugyan vétel által, de csak amennyiben kedvező alkalom kínálkozott némely tárgyat két-két alatt s olesó áron megszerezhetni; így vétett két ritka hal faj a Nil folyó felső részéből, 297 faj rovar 351 példányban Dalmát- s Görögországból, s a világ más részeiből, egy chinai csiga-kagyló gyűjtemény, mely körülbelül 040 faj tartalmaz 1730 példányban. — A vételre ezen idő alatt összesen 2782 frt. 91 kr. fordított.

Hogy a hazai fauna menél tökéletesebben lehessen intézetünkben képviselve, az osztály személyzete által út irányban tétettek kirándulások u. n. 1872-ik évben Baranya, Szepes és Bihar megyékbe, 1873-ban pedig az alsó Duna és Száva környékeire, valamint Csongrád és Békés megyékbe. Ezen kirándulásoknak eredménye volt: 2 faj emlős 5 példányban, 29 faj hal 213 péld., 6 faj hüllő 24 péld., körülbelül 2000 faj rovar 5391 péld., 5 faj héjancz 55 péld., 111 péld. pankány, 27 faj puhány 125 péld. és 1 faj féreg 6 példányban. Ezen gyűjtések által — melyekre a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium, a m. k. muzeum igazgatóságának felterjesztése folytán 920 frt. kegyeskedett utalványozni — nemcsak különböző lelhelyű, azon vidékeket jellemző, új, avagy hazánkban eddig még nem észlelt állatfajoknak jutott intézetünk birtokába, hanem egyszerűen általunk a hazai faunára nézve is becses adatok szereztek.

Csere útján a rovargyűjtemény 152 hiányzott, s 53 oly fajtával növekedett, melyek csak egyes példányokban voltak képviselve. E csere a hazánk külön vidékein gyűjtött fajok főlöleges példányai használtattak fel.

A természetosztály részére járó dotatióból, a már fennebb említett állatvételekre kiadott 2782 frt. 91 kron kívül, még a következő költségek tétettek u. n. a gyűjteményi tárgyak, jelesen a halak és hüllők elhelyezésére szükségesült üvegekre 791 frt 54 kr. borszaszra 471 frt 28 kr.; a begyűlt tárgyak hozatatalára (porto) 178 frt 3 kr. s más egyéb, különösen az állatok kitöméséhez és felállításához megkívántató eszközökre és szerekre 340 frt 46 kr. — összesen tehát ezen idő alatt a két évi dotatióból kiadott 4554 frt 22 kr.

Az állattár kézi-könyvtára számára 1872-ben szerezett 50 munka és 15 munkának vagy folyóiratnak folytatása, vagyis 150 kötet s 75 füzet. — 1873-ban pedig 100 munka és 24 munkának folytatása 260 kötet s 63 füzetben. Összesen 150 munka és 39 folytatás, 419 kötet s 138 füzetben. Ezek között a különféle társulatok közlönyei és a folyóiratok 24 számmal vannak képviselve. Ezen nélkülözhetlen szakkönyvek megszerzésére fordított 1872-ben 2652 frt 61 kr és 1873-ban 2319 frt 98 kr, összesen 4972 frt 59 kr.

Ezenkívül két külön dotatióból kiadott: a) az állattár ablakainak függönyökkel ellátására 383 frt, b) a szakmunkák és folyóiratok bekötésére 284 frt 81 kr.

A látogatók száma ez osztályban 1872. évben 65 napi nyitáskor volt 62,816 s 1773-ban 89 nyitás mellett 71,707, összesen 134,523.

Az osztályszemélyzete ezen idő alatt jobbara a gyűjtemények egyes részeinek meghatározásával volt elfoglalva, mely munkát nemcsak a még név nélküli fajokra terjeszté ki, hanem egyszerűen a már régebben meghatározott fajok azonosítását is eszközölte, s azokat a tudományban jelenleg használt s elfogadott nevekkéll látta el. Meghatá-

rozottak pedig a keletázsiai halak, a magyarországi fél-röptiek, a téhelyröptiek néhány családjá s a habarczok egy része. Emellett a Frivaldszky Imre-féle téhelyröptiek gyűjteményének körülbelül fele helyzetetett át az új szekrények be s ezzel a különböző szerzemények által begyűlt anyag összesítettett. Nem különben az újabb tárgyak szerzeményi számokkal ellátattak s lajstromoztattak. — Továbbá áthelyeztetvén az illető ör által a nép ismei gyűjtemény a számára készült új butorzatba, a kiürült tereben a magyarországi madarak gyűjteménye állítottatott fel; ugy-szintén a halak és hüllők termében az új butorok az év végén elkészülvén, a halak gyűjteményének felállítására kezdetett meg.

Az említett munkálatokon kívül, részint az állattani tudományok terjesztése érdekében, részint pedig gyűjteményeink gyarapítása céljából, tanárok és szakbuvárok által több helyről beküldött állattani tárgyak is meghatározottak, jelesen a budai állami reálanoda részére különféle tengeri állatok, a pesti állami reálanoda számára hüllők és halak, a szathmár-némethi ref. gymnasium részére csiga-kagylók, s ezeken kívül még négy szakbuvárnak nagyobb fajszámu rovarjai.

Vége a kitömő által 591 darab u. n. emlős 61, madár 529 és teknőcz 1 darab tömetett ki.

Az irodalmi téren a személyzettől következő tudományos közlések jelentek meg:

a) Frivaldszky Jánostól: 1) A Herkulesfürdő vidékén élő állatok (A Herkulesfürdő és környéke című munkában, 1872.). — 2) Hazai állattani, viszonyok vagyis a magyarországi faunának jellemzése; s a hasznos és kártékony állatok (magyarország a bécsi kiállításon című munka első honismertető részében 1873.). — 3) Állattani kirándulásaim Orsova, Mehádia és Kornia reva vidékein (A m. orvosok és természetvizsg. XVI. nagygyűlése évkönyvében, 1873.). — 4) Adatok Máramaros vármegye faunájához. Jelentés az 1871. év július havában e megyébe tett állattani kirándulásról. (A m. tud. Akad. math. és természettud. Közlemények IX. köt. 1873.)

b) Dr Karl Jánostól: Jelentés az 1871-ki kirándulásom alkalmával Triest és Fiume környékén tett állattani gyűjtéseimről (A m. tud. akad. math. és természettud. Közlemények IX. köt. 1873.)

c) Mocsáry Sándortól: Adatok Biharmegye faunájához. Jelentés az 1872. év nyarán e megye területén tett állattani kutatás és gyűjtés eredményeiről (A m. tud. Akad. math. és természettud. Közlemények X. köt. 1873.)

d) Dr. Horváth Gézától: 1) Beitrag zur Naturgeschichte von Eumolpus vitis. 7. (Verhandl. der k. k. zool. botan. Gesellschaft in Wien, XXIII. köt. 1873. egy táblával. — 2) A magyar fauna pajzos félfőpü. (A magyar orvosok és természetvizsg. Mehádián tartott XVI. nagygyűlése évkönyvében, 1873. — 3) Néhány szó az állatphaenologia érdekében (Természettud. Közöny V. köt. 51 füzet. 1873.) 4) A rovarvilág szerepe a növények termékenyítésénél (u. o. 50 füz. 1873. ábrával.)

Táviratok.

Bécs, december 31. A kormánybiztosok utasításokat kaptak, mely szerint figyelemzetnék a bankokat a szelvények beváltására s az osztalékok kifizetésére.

Bécs, december 31. A „N. fr. Presse” szerint a Pesten tartandó miniszteri értekezletek eredménye minden tekintetben kielégítő. — A birodalom két fele között függőben levő kérdések tárgyában, minők a katona beszállásolás és katonai nyugdíjak, elvi megállapodás jött létre. — Paar gróf, rendkívüli követ a Vatiannál Romába utazott.

Bécs, december 31. A „N. Fr. Presse”-nek távirják Lembergöl: a ruthen és zsidó lakosság között körvénnyek köröztetnek, melylyel a tartományi gyűlés felkértek, rendelje a kerületi képviselősegeket a politikai hatóságoknak alá.

Prága, december 31. A „Bohemia” hallomás után — szavatosság nélkül közli a hírt, hogy Nowikoff Konstantinápolyba, Ignatieff Londonba helyeztetik át, mint követ.

Prága, december 31. Négy kerület feliratilag hívja fel Biegert és Palackyt, vessék magukat alá a club határozatának. — A „Pokrok” erre megjegyzi, hogy mindkét nevezett a politikai működés teréről leszandékozik lépni.

Közgazdaság.

Budapest, december 31.

— (Budapesti gabonaüzsdé.) december 31. A gabonaüzlet ma az újévi ünnep közeledte miatt ugyszólva teljesen szünetelt. Sem kereslet sem ajánlat nem igen mutatkozott, azért a mai árak névlegeseknek mondhatók.

— (Pesti értéktőzsde.) december 31. A pénzüpiaczon némi kereslet a kölcsönpapírok iránt mutatkozott. Különösen a vasúti kölcsön papírjait keresték, melyek 96.75 frton keltek. Ezek tehát tegnaphoz képest egy fél forint emelkedést tüntettek föl. Záloglevelek egy negyed frt áremelkedés mellett keltek. Kereskedelmi bank 83 frton, pestfővárosi kölcsön 82 frton kelt, ez utóbbi tehát 2 frtal emelkedett a tegnapi árhoz képest. A bankpapírok közül a földhitel- és angol-magyar bank papírjai voltak forgalomban; az első 5.50, 59, sőt 60 frton, az utóbbiak 28.50 frton keltek. A helyi bankok papírjait illetőleg lanya volt a forgalom. Közúti vaspálya 33?, Pannonia 380 frtra emelkedett. Valuták lanyhán. Arany 5 frt 36. Ezüst 107. Pénztári utalványok 169.25.

Felelés szerkesztő: Huszár Imre.

Előfizetési felhívás
a
KÖZÉPPÁRT
czimü politikai napilapra.

Az országgyűlési középpárt folyó évi december hó 11-én megalakulván, czélul tűzte maga elé: az 1867. évi kiegyezés alapján minden erejével és tehetségével közreműködni arra, hogy Magyarország államisága mostani alakjában is teljes épségben fenntartassék, s állami háztartásának halaszthatlan gyökeres rendezése mellett a nemzetanyagi jólétének és kulturai haladásának fejlesztésére, az egyéni és polgári szabadság biztosítására szükséges törvényhozási intézkedések minden irányban mielőbb életbe léptetessenek.

E czélok elérésére véleményünk szerint mindenekelőtt a kiegyezés törvényességét elismerő országgyűlési pártok együttes közreműködése nyújthat reményt, s ezen együttműködéstől várható egyszersmind parlamenti rendszerünk sikeres működhetése nélkülözhetlen feltételének, a parlamenti pártok egészséges alapon leendő új alakulásának megvalósulása is, melyet ma már nemesak a helyzet kényszere, de a közvélemény is hangosan követel.

A legközelebbi hét év tapasztalatai bizonyítják, hogy oly parlamenti pártalakulás, melynek alapját kizárólag a közjog körüli elkeseredett harczok képezik, csakis pártérdek-sugallta egyoldalú, s épen ezért czélszerűtlen s a gyakorlatban kivihetetlen alkotásokra vezet s az államélet minden ágában pangást, részvéltlenséget és sulyedést idézván elő, a parlamenti rendszert s ezzel együtt az országot válságból válságba sodorja.

E mélyen gyökerező, de önmegtagadásra kész erős akarat által biztosan orvosolható bajoknak elhárítására, az országgyűlési pártok együttes közreműködésének lehetővé tételére, s ezáltal az új és egészséges pártalakulás alapjának lerakására van irányozva az országgyűlési középpárt törekvése. Lapunk, mint e párt közlönye szintén ez irányban kívánván működni, teljes bizalommal kérjük fel ország-szerte minden elvbarátunkat, vállalatunk szellemi és anyagi támogatására.

A „Középpárt“ czimü politikai lap 1874. évi január hó első napjától, hétfőt s ünnep utáni napokat kivéve, mindennap megjelen.

Pártunk számos tagjának ígéretét bírjuk a közreműködésre.

Az egyes állandó rovatok vezetése elismert journalistikai erőkre van bízva. Vidéki és külföldi levelezésekről gondoskodtunk.

A rendes politikai tartalmu rovatok mellett kiváló gondot fordítunk a társadalmi, irodalmi és művészeti élet minden mozzanatára.

Nagy sulyt fogunk helyezni a közgazdasági rovat szakavatott vezetésére. — Iparkodunk, hogy kereskedelmi, üzleti és tőzsdei tudósításaink gyorsaság, függetlenség és hitelesség tekintetében minden igénynek megfeleljenek.

A tárczában, mely élénk és változatos lesz, az olvasó közönség legismertebb íróink neveivel fog találkozni.

Budapesten, januárhó 1874.

Huszár Imre,
felelős szerkesztő.

Előfizetési feltételek.

A „Középpárt“ czimü politikai napilap ára, Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postai szét-küldéssel:

Egész évre 16 frt, fél évre 8 frt, negyedévre 4 frt.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba (Kertész József könyvnyomdai irodája) Pesten, Lipót-utca 2. sz. küldendők. Ezenkívül Tettey Nándor könyvkereskedése (vácsi- és kishid-utca szegletén, a „vastuskónál“) szintén elfogad előfizetéseket. Vidéken minden postahivatal.

■ Az előfizetést postautalvánnyal kérjük eszközölni, mint mely erre a legczélszerűbb mód. ■